

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Alleen maar aardige mensen in het Markdal

Zestig jaar geleden kwam ik in Breda wonen. De Boven-Mark stroomde toen vrij en ongeschonden door het dal. Alleen vanaf enkele bruggen was de rivier te bekijken. Er werd geboerd tot aan de waterkant. De oevervegetatie werd doodgespoten. In de zeventiger jaren werd de rivier recht getrokken om regenwater snel af te voeren. Om leeglopen te voorkomen moesten stuwen aangelegd worden. Met een fiets-wandelpad van Breda tot aan de grens was de ontsluiting een feit. Nu moeten de fouten uit het verleden weer hersteld worden.

Mensen uit Ginneken of Ulvenhout kunnen vanuit hun huis een wandeling maken naar en door het Markdal. Niet alle bewoners van ons land hebben zo'n voorrecht. Ik woon op tien minuten lopen van het Markdal, laat dagelijks mijn hond uit en kijk altijd naar vogels. Via automatische registratie op waarneming.nl weet ik dat ik daar 177 verschillende soorten vogels heb gezien in 694 bezoeken. Het Markdal is geen hotspot voor vogels, maar het is een vast gegeven: hoe meer bezoeken, hoe meer kans een vogelsoort te zien.

*Waakzame Blauwe Reiger, met Kleine Zilverreiger.
Foto Ria Lambregts*

Laten wij het nu eens hebben over de bezoekers die ik zoal tegenkom. Niet direct een soort die voor

*Vliegenzwammen in alle maten,
ook als knabbelkadetjes*

biodiversiteit zorgt. Het zijn gewone mensen die een wandeling in de natuur maken voor ontspanning, gezondheid, rust en stilte. Een enkele maal iets bijzonders zoals dat stel in exotische kleurrijke kleding en op blote voeten. Veel mensen lopen in zichzelf te praten. Vroeger een veeg teken maar nu is dat normaal. De koekoek die de hele maand mei op de Bieberg zat te roepen, zullen zij niet gehoord hebben. Vrijwel iedereen groet elkaar. Van verhuftering is niets te merken. Handhavers zijn niet nodig. Na het maken van een praatje wordt ook nog een prettige dag toegewenst. Soms wordt zelfs bedankt voor het aangename gesprek. Lopen er in het Markdal meer bijzondere mensen dan op andere plaatsen? Dat is voer voor psychologen.

Als honden elkaar besnuffelen, maken de baasjes al vlug een praatje over het wel en wee van hun trouwe viervoeters. Eén gesprek kan ik mij goed herinneren: "Mijn hond heeft een hartkwaal. De dierenarts zei dat hij nog maar een maand te leven had. Maar dat was vijf jaar geleden. Nu krijgt hij bètablokkers". Geregeld kom ik mensen tegen die daar voor het eerst komen, omdat ze niet weten dat een deel van het pad 's winters onder water kan staan met natte voeten als gevolg. Dat komt niet door hoogwater van de Mark, maar door regen en kwel vanuit het Mastbos. Dat maakt dit deel botanisch interessant. In de zomer is het geel van ratelaars en daarna paars van kattenstaarten. Er groeien zelfs zeldzame planten, die niet genoemd mogen worden. De beheerder heeft vergeefs geprobeerd het wandelpad droog te

houden en nu maar omgedoopt tot laarzen pad.

Een rondje lopen is niet meer mogelijk omdat Staatsbosbeheer het deel tussen Bieberg en Reeptiend afgesloten heeft. Zodat mijn wandeling tegenwoordig noodgedwongen heen en terug lopen over het zelfde pad is. Tien jaar geleden kwam men trots struinnatuur promoten. Overal mocht gelopen worden. Leve de vrijheid, maar vogelnesten kunnen verstoord worden. Zo heb ik gezien dat hengellaars te dichtbij het nest

van een smient zaten met verstoring tot gevolg, de vogels vertrokken. Op vrij struinen is SBB nu teruggekomen met de drastische maatregel van totale afsluiting. Andere mogelijkheden zijn niet overwogen. Zoals een wandelpad aanleggen, waarvoor de runderen de route al uitgezet hebben. Wandelaars blijven vrijwel altijd op de paden, dat maakt het voor vogels voorspelbaar. Of alleen het meandereiland afsluiten of alleen in de broedtijd. Vooral de ten onrechte verfoeide Canadaganzen hebben baat bij de afsluiting. Vogelaars moeten nu vanaf afstand kijken, om de rustende aalscholvers op de oever te blijven zien. Maar ... geniet van het Markdal, het is altijd interessant voor mens en dier.

Reiger – West Brabantse Vogelwerkgroep

Markandalletjes

- * Herfst nat en vijftig tinten bruin. Het blijft genieten!
- * Stichting Ark is succesrijk in aanleg vrije natuur voor provincies Brabant, Limburg, etc. Nooit met vaste paden, wel struinnatuur waar mensen en natuur – zoals runderen – zelf de paden lopen! Vogelbescherming vindt verstoring door wandelaars in een buitengebied zoals hier heel beperkt. Voorspelbaar gedrag via routes maakt het voor dieren nog meer vertrouwd.
- * Landschapswandeling vallei Aa of Weerij. Zondag 12 november. 10-16u. Met IVN Natuurgidsen heen en weer via Rijsbergen. 20 km. Resultaat natuur- en beekherstel. Aanmelden. Via website IVN Mark&Donge.
- * Voedselbos Laurentiuschool aangelegd. Initiatief juffrouw Nathalie. Met hulp van wethouder Bakker, IVN en Kober. Winnende naam van kinderen werd 'Smikkelsnoeptuin'. Klaar voor de eerste lekkere oogst!

Aanleg Smikkelsnoepvoedselbos bij Laurentius school. Kinderen helpen wethouder Peter Bakker
Foto Iris van der Vlerk